

Utku Somer

<utku@parkyeri.com>

Enver ALTIN

<ealtin@parkyeri.com>

Masaüstü Ortamı

Yazılım?

- Diğer bilim dallarına yardımcı araç olarak yazılımlar
- Kaynak kodu
- Derleme süreci
- Derlenmiş yazılımı değiştirmek?
- Yazılım ve makina mühendisliği arasındaki fark
- Pozitif bilimlerde verimlilik ve paylaşım
- Yazılımın insanlık tarihindeki değeri

Özgür Yazılım?

- 1983'de Richard M. Stallman GNU projesini başlatıyor.
- Özgür bir işletim sistemi geliştirmeyi amaçlıyor, kanıtlanmış bir tasarım modeli için Unix seçiliyor.
- GNU: GNU's Not Unix.
- 1990'lara dek çekirdek hariç tüm bileşenler kullanılabilir duruma geliyor.
- 1991'de GPL duyuruluyor.
- 1991'de Linux çekirdeği GNU projesini tamamlıyor.

Özgür Yazılım (2)

- GPL sayesinde Özgür Yazılım kanunlarla korunuyor. Özgür Yazılım “Korsan Yazılım™” değil.
- Kişi, kurum ve kuruluşların kararlarından bağımsız; açık ve katılımcı, doğal gelişim süreci yazılımları mükemmele yaklaşıyor.
- Alternatiflerine kıyasla toplam sahip olma maliyeti (TCO) daha düşük ve yatırımın geri dönüşü (ROI) daha yüksek.
- Türkiye gibi gelişmekte olan dinamik ekonomiler için altından daha değerli.


```

jacob@bron-yr-aur:jacob$ mail
Mail version 8.1 6/6/92. Type ? for help.
"/var/spool/mail/jacob": 7 messages
>  1 ralph      Tue Feb 29 10:00 19/683  "Re: vacation"
   2 wanda     Tue Feb 29 16:00 19/687  "Re: new fishtank"
   3 rupert    Tue Feb 29 20:00 19/691  "Re: Wednesday Night"
   4 rupert    Wed Mar  1 16:00 19/689  "Re: Wednesday Night"
   5 wanda     Thu Mar  2  04:00 19/685  "Re: new fishtank"
   6 ralph     Thu Mar  2 10:00 19/681  "Re: vacation"
   7 wanda     Thu Mar  2 16:00 19/685  "Re: new fishtank"
&

```

1992

DEG 0

1/x	x^2	SQRT	CE/C	AC
INV	sin	cos	tan	DRG
e	EE	log	ln	y^x
PI	x!	()	/
STO	7	8	9	*
RCL	4	5	6	-
SUM	1	2	3	+
EXC	0	.	+/-	=

File Config Search View Help

23:52 June 1992

Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12

Dali Clock

11:20:29

Netscape: GNU's Not Unix! - the GNU Project and the Free Software Foundati

File Edit View Go Bookmarks Options Directory Window Help

Location: <http://www.gnu.org/>

GNU's Not Unix!

1995

xterm

Mailbox is '/var/spool/mail/jacob' with 7 messages [ELM 2.4ME+ PL73 (25)]

1	Mar 2	To jacob	(19)	Re: new fishtank
2	Mar 2	To jacob	(19)	Re: vacation
3	Mar 2	To jacob	(19)	Re: new fishtank
4	Mar 1	To jacob	(19)	Re: Wednesday Night

You can use any of the following commands by pressing the first character:
d)delete or u)ndelete mail, m)ail a message, r)eply or f)orward mail, q)uit
To read a message, press <return>. j = move down, k = move up, ? = help

Command:

gqmpog-0.3.5.src.tgz - GHex

File Edit View Files Help

0F 83 08 00 FD 71 EP 3F 00 03 F4 5B 4B 73
 DB 43 92 EE EB 54 EC 8F A8 D0 A5 A5 08 5A
 2D C9 AF F9 F6 89 92 2F 9A 33 12 A9 26 79
 BB 73 04 89 22 89 36 0E B0 51 8D 64 FE FB
 FD 32 B3 0A 28 F0 61 CF 6E CC 1C 36 56 D1
 63 53 44 A1 2A DF F9 65 56 72 F9 D7 7A E3
 96 AF CE PA AF BA 6F 7F F9 F9 3F F3 A3 DF
 9C BF 7F FB 56 FF A4 B5 7E FF EE 4D EB CF
 F7 73 AE F5 BA A7 EF 2F DF AD 3F 7F F7 RR
 53 EB 8B CB F3 F3 8E 9F F4 DB FF 10 3D AD
 97 CA 96 51 A1 F5 4F CE AF 92 13 F3 72 7C
 DD 8F 9E FF 1F FD 59 8C FA B7 1E 3D 3C CD
 86 1F FF FD F7 5C 9C 9F AF 7B F3 F6 98 RR

	A	B	C
1	123		124
2	124		
3	125		10-Jun
4			
5			
6			
7			
8			
9	126		11-Jun
10	127		12-Jun
11	128		13-Jun
12	129		14-Jun
13	130		15-Jun

Zoom out Zoom in

gnome-terminal

General Colors Scrolling

Color palette: Linux console

Colors: Custom colors

Foreground color:

Background color:

OK Apply Close Help

1997

10:30
11:00
11:30
12:00
12:30
13:00
13:30
14:00
14:30
15:00
15:30
16:00
16:30
17:00
17:30
18:00
18:30
19:00
19:30
20:00
20:30
21:00
21:30
22:00
22:30
23:00
23:30

Visit mother

Tn-dn list

Terminal Help

```
[gnome@machine2 gnome]$ xv
[gnome@machine2 gnome]$ xwd
[gnome@machine2 gnome]$ cd /
[gnome@machine2 /]$ cd tmp
[gnome@machine2 /tmp]$ cp
```


FreeCiv

Game Kingdom View Orders Reports Help

Electric Eyes - Edit Controls

Colour Settings

Colour Modifications: Apply Keep Reset Always Apply

Gnumeric: Phone.xls.gnumeric

	C	D	E	F
1	Duration	Cost	Destination	
2	2508	0:00:45	£ 0.042	Atkinson's
3	2508	0:06:28	£ 0.235	Atkinson's
4	6171	0:01:06	£ 0.042	Alma Vale pub
5	344	0:03:09	£ 0.105	Abbie
6	344	0:01:16	£ 0.042	Abbie
7	2508	0:03:46	£ 0.133	Atkinson's
8	6119	0:00:08	£ 0.042	Mum's work
9	344	0:00:28	£ 0.042	Abbie
10	6119	0:02:16	£ 0.151	Mum's work
11	344	0:00:38	£ 0.042	Abbie
12	344	0:00:56	£ 0.042	Abbie
13	344	0:01:09	£ 0.042	Abbie
14	6750	0:00:04	£ 0.042	Connors'

Control Center

- Desktop
 - Background
 - Screensaver
 - Theme Selector
 - Window Manager
- Gnome Edit Properties
- Mime Types
- Multimedia
 - Keyboard Bell
 - Sound
- Peripherals
 - Keyboard
 - Mouse
- Session Manager

GIMP Tip of the day

The GIMP uses layers to let you organize your image. Think of them as a stack of slides or filters, such that looking through them you see a composite of their contents.

1999

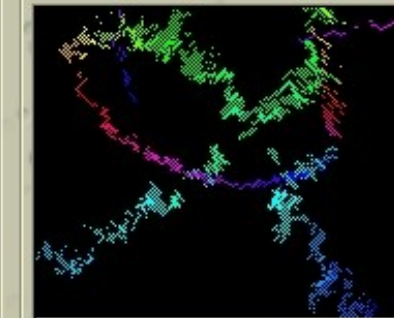
Show tip next time Prev. Tip Next Tip Close

Screen Saver

- Helix
- Hopalong
- Hypercube
- ifs
- Imsmap
- Interference
- Jigsaw
- Julia
- Kaleidoscope
- Kumppa

Kumppa Settings

Screen Saver Demo

Screen Saver Settings

Start After 20 Minutes.

Require Password

Priority:

Low

Taskbar showing icons for Gnome, applications, and system status. System tray: Thu Jun 24 01:30 PM, 83% battery, 4:10.

GNOME Masaüstü Ortamı

- GNU Network Object Modelling Environment
- GNU Projesi kapsamında, Linux için kullanıcı dostu grafik masaüstü ortamı. GPL, özgür yazılım.
- Programcılar için tutarlı, kararlı ve güvenilir yazılım geliştirme platformu.
- Panel, dosya yöneticisi, web browser, e-posta, takvim, IM, video gösterici, müzik çalar, kelime işlemci, hesap tablosu
- Çoklu dil desteği (Türkçe dahil 80 dilde arayüz).
- <http://www.gnome.org/>

Masaüstü bileşenleri

- Dosya yöneticisi (Nautilus)
- Paneller, panel takıları
- Web gezgini (Epiphany)
- E-posta, takvim, görevler (Evolution)

Eriřilebilirlik

- GNOME Onscreen Keyboard (GOK)
- Büyüteç (gnome-mag)
- Dasher
- Gnopernicus

Uygulamalar

- Anında mesajlaşma, ses/video iletişimi (Gaim ve Ekiga)
- Çoklu ortam uygulamaları (Totem, Rhythmbox, Sound Juicer, Banshee)
- Kelime işlem, hesap tablosu (Abiword, Gnumeric)
- Gelişkin arama (Beagle)
- Belge yönetimi (Evince)
- Deskbar

Yönetim Araçları

- GNOME System Tools
- Vino
- GNOME Keyring Manager
- GNOME Display Manager
- GConf ve GNOME lockdown (Kiosk)
- Sabayon
- <http://www.gnome.org/learn/admin-guide/latest/>

Donanım desteği

- Utopia Project: Donanım kendiliğinden çalışmalı
- Video kameralar, fotođraf makineleri
- USB flash diskler
- CD/RW, DVD-RAM sőrucüler
- GNOME Volume Manager

Görünüm ve temalar

- Clearlooks
- Tango: <http://www.tango-project.org/>
- <http://art.gnome.org/>

Style Guidelines

Base Icon Library

Icon Naming Spec
& Utilities

GNOME 2.14!

- Daha hızlı: GNOME-Terminal, EOG, Nautilus
- Daha düzgün ekran ve yazıcı çıktıları: Cairo
- Deskbar!
- Hızlı Kullanıcı Değişirme
- Daha gelişkin GEdit
- GNOME Screensaver
- Gstreamer 0.10 ile daha gelişkin çoklu ortam desteği

2.14

Maemo: El üstünde GNOME

- Nokia 770 ve Maemo
- Gtk+ tabanlı.
- <http://www.maemo.org/>

Daha fazlası: XGL

- Compiz
- 3B efektler ve animasyonlar
- Yarı saydam pencereler
- Gelişkin grafik hızlandırıcı donanım desteği

Kullanılabilirlik

- “Human Interface Guidelines”
- Rehber belgeyi oluşturmak için 3 yıl harcandı.
- Öncelikli hedef homojen ve tutarlı bir masaüstü için yazılım geliştiricilere bilgi ve tecrübe kazandırmak.
- Yazılım geliştirme ve kullanıcı arayüzü kültüründe özgür yazılım dünyası için önemli bir dönüm noktası.

Dünyadan Başarı Hikayeleri

- Extremadura (İspanya)
 - LinEx Projesi
 - Kamu projelerinin açık kaynak kodlu hale getirilmesi.
- Andalucia
 - 1.800 okulda 20.000'in üzerinde GNOME Masaüstü
 - LinEx projesi ile eşgüdüm
- Sao Paulo (Brezilya)
 - 115 Planlanmış, 75 uygulanmış, her biri 20 bilgisayar içeren Telecentros
 - Haftada 150.000 kullanıcı, öncelikle geliri düşük kesimleri hedef alıyor.

Öncelikli hedeflerimiz

- Uyum sağlamak
 - Windows'dan Linux'a geçmek ve insanların geçiş yapmasına yardım etmek
 - Mevcut bilgi ve tecrübeyi değerlendirmek, çöpe atmamak.
- Güçlendirmek
 - Kullanıcılara kullandıkları yazılımların denetimini vermek
 - Yazılım ürünlerini bağımsızlaştırmak
- Neden?
 - Özgür Yazılım ve GNU/Linux'un daha iyi olduğuna inanıyoruz.
 - Katılımcı ve açık gelişim, gerçek özgürlük

LKD hakkında

- Düzenli ve bağımsız seminerler, etkinlikler

- <http://seminer.linux.org.tr/>

- <http://etkinlik.linux.org.tr/>

Özgür Yazılım ve Linux Şenliği

- 11-14 Mayıs, ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi

- <http://senlik.linux.org.tr/>

- E-Posta listeleri: <http://liste.linux.org.tr/>

- Aylık 1 milyon dolayında e-posta, 20.000'den fazla üye.

- Derneğe üyelik için: <http://www.lkd.org.tr/>

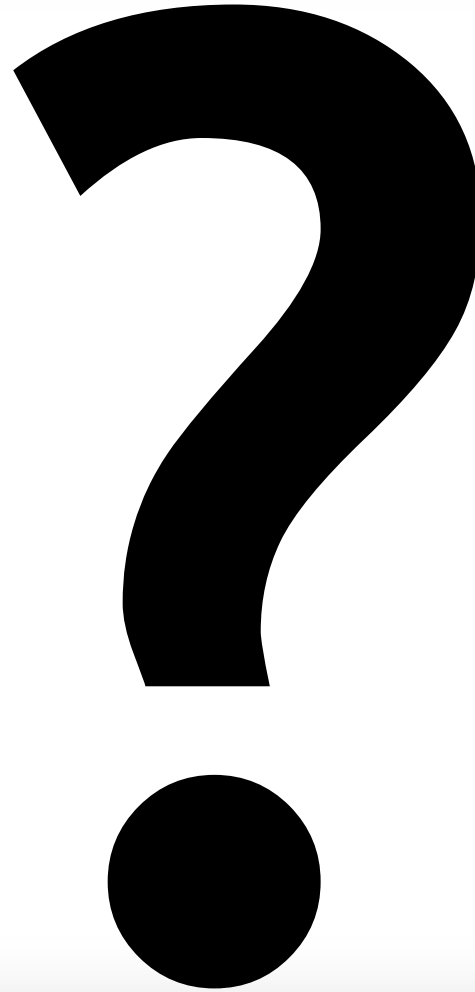
Parkyeri

- Internet teknolojileri
- Mobil teknolojiler
- Elektronik ticaret
- Bilgiye erişim
- Özgür yazılım çözümleri
- Çalışanlar için iyi ortam, müşteriler için kaliteli ürün
- insankaynaklari@parkyeri.com

Sık sorulan sorular

- Linux gerçekten hiç çökmüyor mu?
- Linux'da virüs olmadığı doğru mu?
- Linux bu kadar iyi ise neden herkes Windows kullanıyor?
- Linux Microsoft'a bir tepki mi?
- Neden tek bir Linux dağıtımı yok?
- Linux ne zaman paralı olacak?
- Teknik desteği nereden alacağım?
- Deli mi bu özgür yazılımcılar, aç kalmıyorlar mı?

Teşekkürler

- IBM Türkiye
- LKD Seminer Çalışma Grubu
 - <http://seminer.linux.org.tr/>
- Doruk Fişek (dfisek@fisek.com.tr)
 - <http://zzz.fisek.com.tr/seyir-defteri/>
- Parkyeri
 - <http://www.parkyeri.com/>

Diğer bilgiler

GNOME : <http://www.gnome.org/>

LKD : <http://www.linux.org.tr/>

Gezegen: <http://gezegen.linux.org.tr/>